

KONCEPCIÓ A DUNA TV ZENEI SZERKESZTŐSÉGE FELÁLLÍTÁSÁHOZ

A Duna TV szellemiségét a megfelelő, autentikus személyek garantálják. Kiválasztásuk — de a kiválasztás módja is — ezért oly döntően fontos. Csak egy ilyen mentalitású szerkesztő-alkotó gárdával sikerülhet a Kuratóriumnak harmonikusan együttműködni, a nagy közös feladatban szót érteni. S mert elvi megállapodásunk szerint a Kuratórium szándéka az elsődleges, és ez jellegzetes és határozott szemléletet jelent, ezért a Duna TV alkotógárdáját is ennek jegyében a maga képére kell formálnia. A Duna TV csak ezen az alapon lesz politikailag is időtálló intézmény.

A Duna TV szerkesztőségeinek rendjét és tagoltságát egy egységes koncepció részeként kell felfogni. Ennek a koncepciónak a lényege pedig a hagyományok szellemében való újjászületés, afféle FŐNIX-szerep, amelynek ugyan az emberek szívében és agyában kell végre föltámadnia,

de amely közösségi feltámadás elősegítésében korunk e manipulatív, ám elemi hatású segédeszközének, a televíziónak elsőrendű feladata van:

- egyfelől megóvni kultúránkat az ártó hatásoktól (szelekció),
- másrészt megtámasztani az újjászületést (stabilizáció),
- s mindezek során tényszerűen és árnyaltan tájékoztatni (információ).

Ez a hármasság annál is inkább szükséges, sőt szükségszerű, mert teljesen nyilvánvaló, hogy minden kultúra csupán magára támaszkodhat, csak magára számíthat.

A világ térben és időben egy horribilis átalakulási folyamatban van, ezt nem szabad elfelejteni. Ezen a megpróbáltatáson kell nemzetünket és kultúránkat a természetes értékrend fenntartásával a jövőbe átsegíteni: megőrizni és megújítani.

Ezért fontos a személyek kiválasztása során a megfelelő szemlélet és a kellő erkölcsi megalapozottság igénye egy új televízióban is. Nem fogadható el az, hogy a tévés szakértelem legyen a kiválasztás döntően kizárólagos szempontja. Ez *majdnem* döntő lehet ugyan, hiszen szakértelem nélkül semmit sem lehet csinálni, de nem több. Nem kizárólagos és nem elsőrendű.

A fentiek szellemében mindenekelőtt a szellemi, erkölcsi és esztétikai alapállás és felkészültség kell, hogy elsődleges legyen. Ez az, ami a szakmai követelmények mellett és felett a Kuratórium szellemi alapállásának megfelel és hitelesíti azt.

A Duna TV-t éppen ezért, ezen elsődlegesség miatt már a fiatalabb generációk legjobbjaira célszerű alapozni. Elsősorban közülük kell immár kiválasztani azokat, akik elkezdik, s majd tovább is viszik a koncepció megvalósítását. A koncepció a közösségteremtés feladata, amely a hagyományok és a megújulás magyarul-egyetememes, egységes szellemét jelenti, s amely a hagyományok kitüntetett őrzésével (amint azt Japánban teszik), és a megújítás szent kényszere közepette történik. S ez a szemlélet a zene területén *különösen* aktuális.

Annak, aki mind a magyar, mind pedig a világ zenei folyamataiban szellemileg és konkrétan is tájékozott, mindez nem újdonság.

Ma minden identitív zenekultúra (még az amerikai fekete kultúra is!) a jövő integrálásának a hatalmas szellemi és érzéki munkáját végzi.

(1.) a konzumkultusz romboló és nemtelenítő hatásai közepette, (2.) szinte versenyt futva az idővel, (3.) a megőrizve megújulás nagy munkáját szenvedni ebben az összekavarodó világban. Minden világosan gondolkodó kultúra. Csak a magyar zenekultúra nem. A magyar zenekultúra ma éles elhatárolódásokban, kirekesztésekben, szembeállításokban gondolkodik, ami eredeti szemléletétől idegen, és semmi jóra nem vezet. Meddő az élet, az idő kihívásaival szemben. Nem önnön egyetemesség indíttatásában és igényében, folyamatosságában és integráló természetében, s így árnyalt gazdagodásában és terjeszkedésében él, ahogy a középkori, a reformáció kori, vagy a kuruc kori magyar zeneiség élt, vagy ahogyan Bartók és Kodály működött. Nem az élet jegyében, hanem egyfajta követő, utánzó, ebből következőleg sajnos egyre inkább provinciális és sznob, végeredményben pedig önmaga elvesztésétől folyamatosan rettegő attitűddel és állapotban. S ez kilúgozza szelleme és alkotó érzékei önbizalmát. Azt a biztos látást és érzékenységet, amely minden korban mindent a maga világává teremtett, s ami már egyre inkább csak a múlthoz köti.

A Duna TV kebelében van esély ennek a fokozatos megváltoztatására, a helyzet megváltására. A Duna TV lehetősége e tekintetben talán az egyetlen a honi vizuális médiumok közül. S ez nagyon fontos dolog, mert a zene az ember eszméletének és lelkületének igen mély, olykor meghatározóan befolyásos, fontos elemi közege. A zene a lélek hangolása és hangolódása. A zene az emberben tágasságot és otthonosságot teremt, s a zeneművészet ezt élteti.

Nem szabad tehát a Duna TV zenei vezetését olyan alapokra helyezni, amelyek már eredendően magukban hordják a meghasadottságot, egy erős kultúrára jellemző szemlélet nyilvánvaló hiányát. Nem szabad, hogy azt a szükségszerű és halaszthatatlan áthangolást, amit a zene rejtett hatalma nyújt, a hagyományok szellemében való újjászületést, ennek szinte egyetlen tömegesen ható esélyét elszalassza. A Duna TV zenei koncepciója nem az elmúlt évtizedek ambivalens, káros és szűkös vonalvezetését kell, hogy eszmeileg és személyeiben lineárisan kövesse, hanem térben és időben egy jövőbe mutató, autonóm és egyetemes szemléletet, egy ős-ifjú szemléletet, ami a zene egészét felöleli, arányaiban

és jellegében, igényességében és a közösségekre való figyelemben egyaránt. Ez ma nem csak magyar, de valójában már világigény. S illeszkedik a megújulás, az újjászületés azon szellemiségéhez, amit a Kuratórium magának hitelesen kimondott, s amitől nem szabad eltérnie.

Ebben látom a dolog, a zenei szerkesztés és a szerkesztőségek kialakítása szempontjainak a lényegét. A Duna TV zenei koncepcióját ebben határozom meg. Minden más, a szerkesztőség (vagy szerkesztőségek) felállása, tagoltsága, létszáma, stb. ebből következik.

Egy szerkesztőség megteremtése mindezek utáni szakmai feladat, amit egy arra felkészült szakembernek kell részletesen velünk, a Kuratóriummal kidolgoznia.

Magam csupán azt az álláspontomat és javaslatomat tartom fenn, hogy a Duna TV-ben ennek az egységes zenei koncepciónak az érvényesülése szükséges, amely a zene minden területét áthatja és felöleli, a klasszikus zenétől a népzene át a szórakoztatásig, és a közművelődésig.

A minőség szigorú szűrőjével. A zenei szerkesztőségen belül a korábbi ismert műfajok szerinti szigorú elhatárolódást nem érvényesíteném. Ezen túlhaladt az idő. Az egységes koncepció jegyében — amely mint írtam, egy magyarul egyetemes látásmódot jelent — a szerkesztőség munkáját három fő területre tagolnám, úgymint

- a hagyományos zene (népzene, klasszikus zene, egyéb),
- az új (élő) zene (kortárs népzene, kortárs klasszikus zene, kortárs improvizatív /jazz/ zene),
- s a szórakoztató zene (beat, rock, háttérzene, szalonzene stb.) csoportjára.

(Az operát, az operettet, a balettet és a musicalt egy ún. színházi szerkesztőség kezelésébe sorolnám. Ezek valójában színpadi műfajok.)

A szerkesztők tehát ezeken a területeken belül alkotnának, a zenei szerkesztőség vezetője irányítása és a Kuratórium oltalma alatt. Minden területen — a rivalizálás okán — 2-2 szerkesztőt alkalmaztatnék főfoglalkozásban. Ők végeznék a Duna TV-n belüli folyamatos és koncepciózus alkotómunkát. Ehhez jönnének még a pályázatokon elfogadott külső,

egyszeri megbízású vagy rendszeres műsorok, amelyek megítélését a Kuratórium az illetékes szerkesztőkkel és a zenei főszerkesztővel együtt végezné. A zenei szakmában ugyanakkor elkerülhetetlen 1-1 tudós szaktanácsadó szerződéses alkalmazása is.

A zenei közművelés műsorait pályáztatnám, s azon szerkesztők segítségével valósíttatnám meg, akiknek körébe a pályázat tematikája tartozik.

A pályázatok körébe tartoznának a vidékek (Erdély, Délvidék, Felvidék, a magyarországi városok vagy falvak stb.) zenei műsorai is.

Az ünnepi események zenei vonatkozásait mindig a főszerkesztőnek kellene az illetékes szerkesztőkkel közösen kézben tartania.

Az, hogy hány hangmérnök, technikus stb. szükségeltetik a folyamatos munkához, kizárólag szakmai kérdés.

Kérdés továbbá az is, hogy a zenei felvételek, ez idő szerint hol ejthetők meg? S hogy lesz-e a Duna TV-nek saját zenei stúdiója, és mikor?

(1993. január 23.)